

ויטל האוזמן

העיבור

אני בהריון.
 עין חדשה לוחצת על עיני ורוצה
 לצאת
 במקום עיני שעומדת במקומה
 בדרך טריה בצבע עור בשור
 קורמת עור וגידים
 מתחת לברכי הנפוחה

לב חדש דוחף את אט
 את לבי הישן ממקומו
 חללים של זכרון ישן
 לזפתים את בלוטת התריס
 צועקים בתוך מערת הנטיפים של חיי
 ההד עולה ונדהף
 עולה ובא
 משתרג במעלות הגרון.

בחילה ממוטטת
 את חיי.

כפפות

אני צמא לעצמיות שלי
 מדי פעם
 היא מושיטה לי יד קטנה
 ואני
 משתגע מצחיחות

פעם בשבועים שנה
 פוגש (אולי) אותה (ואולי
 אחרת)

סהרורית
 בהחלט מנסה לגשת אליה
 דרך המסכים המקבילים
 של מחשבה
 דבור ומעשה

ובקשי
 בקשי גדול מאד
 ודרך ידים עטויות אלף
 כפפות
 אני מקגיש בכטחון רב
 כפפת תנחומים
 אחרת.

ויטל האוזמן - תושב באר שבע. בוגר ישיבת "חברון-כנסת ישראל".
 סטודנט לתואר שני במשפטים באוניברסיטה העברית.

פתאום אני חשוכה לך/ רוצה להמשיך/ ולדבר
 אתי שעות. חוזר אלי בחלומות... סוף סוף
 יש לך זמן אלי/ אבא. דרך השירים משרטטת
 המשוררת את קלסתר פניה של משפחתה, בדגש
 על הוריה, אשר להם הקדישה חטיבת שירים
 שלמה (עמ' 7-20) וכמה שירים נוספים בחטיבות
 הספר האחרות. בשרטוטה הפואטי מתעכבת
 שרת בהנאה כמעט מזוכיסטית על הצלקות, על
 הכמיהה למגע שבושש להגיע, ועל קווי המתאר
 הנוקשים בקלסתר המשפחה המתעוות ומשתנה
 משיר לשיר. אכן המשוררת מגלה פן מאוד
 חושפני, אישי ואינטימי בשירה, אך בתוך כדי
 כך היא מאפשרת לקורא למצוא בהם הרבה מן
 המשותף לכלל המשפחות. כך נעשה האישי והזר
 בשירתה לקולקטיבי ומוכר.

ביטוי לכך ניתן למצוא בשיר 'השער הירוק' (עמ'
 78):

"כמה צעקות נשארו בבית/ בו חייתם. הבית
 בו אני חיה/ שקט. כמה עדינים אתם עכשיו/
 הורי המתים, כמה פגיעים... עכשיו אתם
 רובצים בדממה/ בין השיחים/ משקיפים על חיי
 המתנהלים/ בשקט מופלא/ בלעדיכם".

בשיר אחר, 'פנימה' (עמ' 88), העוסק באופן עקיף
 בסוגיית יחסי הורים-ילדים, כותבת שרת: "אני
 נזכרת באמי/ שהיתה אתי קשה להפליא/ כל
 חיה/ ורק בסוף ימיה/ יכולתי לה".

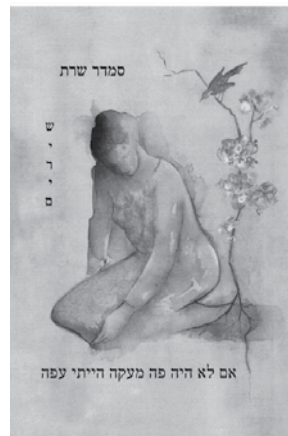
החינוניות והעומק בשירים נחשפים לעתים רק
 בשורה האחרונה. כך לדוגמה, בשיר 'זבל' (עמ'
 51) המשוררת רומזת כי לא כל הנוצץ זהב ובדרך
 משעשעת למדי היא מדגימה זאת באמצעות
 סיטואציה יומיומית:

"זרקתי חפצים נגועים/ באנרגיה שלילית:/ מתנות
 שקיבלתי, ספרים, בגדים/ דיסקים, תכשיטים/
 הנחתי הכל ליד פחי הזבל בחצר/ מי שעבר שם
 חשב שהוא בר מזל".

באופן דומה גם בשיר 'גינה ציבורית' (עמ' 55)
 השורה האחרונה מעניקה לשיר
 את חינוניותו ועומקו ומשנה את
 כוונתו: "יוצאת לגינה הציבורית...
 לבושה בשמלה מפוארת, ענודה
 בשרשרות פנינים/ למה את
 יוצאת ככה?/ תוהה אמי, אין לי
 סבלנות אליה, יש לי פגישה/ עם
 משיח בן דוד".

לאור שירים אלה דומה כי
 יש דבר מה של אמת בטענת
 הפורמליסטים וממשיכיהם כי
 לכל מילה ולמיקום שלה ביצירה
 יש משמעות, ושינוי בהם עשוי
 לשנות את משמעות היצירה
 כולה.

מפתיעה לא פחות היא ההתחברות ואפשר אף
 ההתמזגות של המשוררת עם הטבע, לעתים גם
 עם התפאורה הקיומית סביבה, כתרפיה לנפש:

להתעופף - היא למות מוות פיזי. יש להניח כי
 כוונתה להשתחרר לחופשי, לצאת מחומות הפנימי
 - הנפש, אל החיצוני - מחוץ לגוף. אישור מסוים
 לכך נמצא בעמ' 83, בשיר ששורה ממנו משמשת
 ככותרת הספר: "מלמעלה/ מראש הבניין, מפחיד
 להסתכל למטה/ אבל יש חשק לקפוץ... האם
 אפשר לקפוץ/ ולהישאר בחיים?/ אם לא היה
 פה מעקה/ הייתי עפה." מהות המעקה, שלכאורה
 מגביל את הקפיצה מהגג, נתונה לפרשנות. ברם,
 הכמיהה לקפוץ מהגג (להשתחרר), אך להישאר
 בחיים, להיות פרפר לבן שלא ימות לעולם, ברורה
 ובוקעת גם משיריה הקודרים ביותר של שרת,
 בהם הנפש שסועה, נוטשת, חולה וסובלת, ואף על
 פי כן, נוקטת המשוררת גישה אופטימית: "מחה...
 יהיה בי שקט/ לא אפחד" (עמ' 85). ♦

"אוגרת את החום של
 המדבר/ הנשפך על חזי/
 עד הלילה/ כשתבוא
 הרוח...תנשק את החושך
 שבתוכי, תצמיד עננים
 לגופי..." (עמ' 40).

בחירתה בסביבה החיצונית
 כמקום מפלט מפני הסערות
 המתחוללות פנימה,
 כמפלט מן החיים עצמם,
 משמשת מוטיב חוזר
 בספר. כך למשל בשיר ללא
 כותרת בעמ' 75 - הדמות
 קופצת לברכה ריקה ובשיר

'פרפר' (עמ' 44) שרת מתארת את תהליך הכתיבה
 כ"פרפר לבן עף/ כאילו לא ימות לעולם..." ספק
 אם כוונת המשוררת - ברצותה לקפוץ או

ניקולא אורכך